

بررسی ارتباط آناتومیک بین ریشه های دندان عقل تحتانی و کانال مندیبولار

در رادیوگرافی پانورامیک و سی تی اسکن

دکتر سید محسن حسینی گوشه*، دکتر شیماسدی سامانی**، دکتر شعله شهیدی***

دکتر باربد ضمیری****، دکتر شیده اسدی سامانی**

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۹/۶

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۷/۴/۱۷

* دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، دانشکده دندانپزشکی، گروه اندودنتیکس

** دندانپزشک

*** دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز، دانشکده دندانپزشکی، گروه رادیولوژی

**** دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز، دانشکده دندانپزشکی، گروه جراحی

چکیده

زمینه و هدف: به دنبال کشیدن دندانهای عقل فک پایین، آسیب به عصب آلوئولار تحتانی سومین شکایت شایع بیماران بعد از عفونت و التهاب استخوان می باشد. شایع ترین دلیل این آسیب، نزدیکی ریشه های دندان مذکور به کانال مندیبل است. بنابراین تهیه نماهای رادیوگرافی قبل از انجام جراحی می تواند کمک شایانی در تشخیص تعداد و موقعیت قرارگیری ریشه های دندان مولر سوم و شاخه های کانال مندیبولار بنماید. هدف از انجام این مطالعه، بررسی دقت دو روش پانورامیک و سی-تی اسکن در نشان دادن ارتباط دندان مولر سوم فک پایین با کانال مندیبولار می باشد.

مواد و روش کار: در این مطالعه مقطعی که در سال ۱۳۸۶ در شهر شیراز انجام شد تعداد ۱۶۵ رادیوگرافی پانورامیک برای بررسی وجود علایم نزدیکی کانال مندیبل و ریشه دندان عقل ارزیابی شدند. سپس ۹ بیمار (۵ زن و ۴ مرد) که در نمای پانورامیک ایشان حداقل در یکی از دندان های عقل نهفته بیش از یک ریسک فاکتور تبیین شده برای نزدیکی با کانال مندیبل و احتمال صدمه به عصب آلوئولار تحتانی وجود داشت شناسایی شده از آنها سی تی اسکن به عمل آمد.

یافته ها: نمای پانورامیک ۱۸ دندان مورد مطالعه، ۱۱ مورد darkening ریشه، ۱۱ مورد انقطاع دیواره کانال، ۶ مورد deflection ریشه و ۴ مورد نیز divergence کانال مندیبل را نشان دادند. در نمای سی-تی اسکن این افراد، ارتباط کانال مندیبل و ریشه دندان عقل در ۱۲ مورد (۶۶/۶ درصد) دیده شد. دندان هایی که ریشه آنها با کانال مندیبولار درگیر بود بیشتر در گروه زنان، در سمت چپ و مزویانگولار بودند و بیشتر کانال ها در سمت لینگوال اپکس ریشه ها قرار داشتند.

نتیجه گیری: با توجه به دقت ناکافی نمای پانورامیک در تشخیص ارتباط بین ریشه های دندان مولر سوم و کانال مندیبولر پیشنهاد می شود دندانپزشکان قبل از جراحی از نمای پیشرفته تری مثل سی-تی اسکن یا توموگرافی در تعیین این ارتباطات استفاده نمایند. (طیب شرق، دوره ۱۰، شماره ۲، پائیز ۸۷، ص ۲۲۷ تا ۲۳۵)

کلیدواژه ها: مولر سوم مندیبل، کانال مندیبولار، رادیوگرافی، سی-تی اسکن، پانورامیک

مقدمه

علاوه بر درد و تورم، شکستگی قسمت زیادی از صفحه کورتیکال^(۴)، عفونت، تریسموس (Trismus)، نقص در حس زبان و لب، حفره خشک (Socket Dry) و فرو رفتن نابجای

کشیدن دندان عقل مندیبل (فک پایین) یکی از شایع ترین پروسه های جراحی می باشد که توسط دندانپزشکان و جراحان فک و صورت انجام می گیرد.^(۱-۳) خارج کردن دندان عقل